

A Szlovák Tanácsköztársaság jubileuma

© Prága (MTI)

A Szlovák Tanácsköztársaság megalakításának 60. évfordulója alkalmából pénteken emléknagygyűlést tartottak a kelet-szlovákiai Eperjes (Presov) városban, ahol az első csehszlovákiai proletárállamot 1919. június 16-án kiáltották.

A nagygyűlésen megjelentek a csehszlovák párt- és állami élet vezető képviselői, az egykori szlovák vörös hadsereg veteránjai, a tanácsköztársaság vezetőinek hozzátartozói és leszármazottai, az eperjesi járás szovjet és magyar testvéterületeinek küldöttségei, s a vendégek soraiban helyet foglalt Tatai József pozsonyi főkonzul is.

Ünnepi beszédében Jozef Lenárt, a CSKP KB elnökségének tagja, a Szlovák KP KB első titkára rámu-

tatott: a Szlovák Tanácsköztársaság történelmi jelentőségét az adja meg, hogy csehszlovák földön ez volt az első kísérlet a dolgozó nemzeti és szociális problémáinak proletárforradalmi megoldására. A tanácsrendszer mindössze háromhetes fennállása alatt is bátor és vonzó programot alkotott, és sok téren hozzájárult a gyökeres társadalmi változtatásokhoz. Internationalista szövetségben volt a fiatal szovjetállammal és a Magyar Tanácsköztársasággal és csak ugyanaz a burzsoá imperialista összefogás tudta elbuktatni, amely a magyar kommünt is leverte. A mai csehszlovák állam méltó örököse a Szlovák Tanácsköztársaságnak, hasznosítja tapasztalatait és tanulságait, megvalósítja nemes céljait — mondotta a szónok.

Heves harcok Nicaraguában

● Managua (MTI)

Nicaragua fővárosában, Managuában pénteken folytatódott az elkeseredett harc a Sandinista Nemzeti Felszabadítási Front (FSLN) harcosai és Somoza hadserege között.

A hírügynökségek jelentése szerint a város nagyobb része a felkelők kezére jutott, akik a helyi lakosság támogatásával ostromolják a nemzeti gárda állásait. A hazafias erők lelőttek egy helikoptert és foglyul ejtettek három magas rangú tisztet.

A nicaraguai légierő gépei eközben szakszerűtlenül bombázzák a felkelők állásait Managua lakónegyedei-

ben. Az FSLN jelentése szerint a csütörtöki bombázás több száz halálos áldozatot követelt a főváros lakosai közül. A harcok következtében sok helyütt nincs ivóvíz, áramszolgáltatás és élelem.

A felkelők szilárdan ellenőrzik az ország több keleti, déli, illetve központi tartományát, és újabb frontot szándékoznak nyitni a Managuától 200 kilométerre észak-keletre fekvő Chontalese tartományban is. A díktatóral szemben álló erők megerősítették, hogy Guatemala és Salvador Somozáék oldalán már közvetlenül is részt vesznek a harcokban.

RÁDIÓTELEX

JÚNIUS 26-ÁN KEZDŐDIK

A KGST

XXIII. ÜLÉSSZAKA

Június 26-án kezdődik Moszkvában a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsának XXIII. ülészsaka. Az előzetes megállapodásnak megfelelően az ülészakam a delegációkat a tagállamok kormányfői vezetik. A magyar küldöttség vezetője Lázár György, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnöke.

ANDREOTTI LONDONBAN

Giulio Andreotti ügyvezető olasz miniszterelnök pénteken egynapos villám látogatásra Londonba érkezett. Margaret Thatcher, az új brit miniszterelnök az EKG minden nagyobb országának vezetőjével kétoldalú találkozón kíván megismerkedni, mielőtt a tókes államok csúcstalálkozója — a Közös Piacé Strasbourgban és a hét nagytókióban — sorra kerülne. Thatcher asszony találkozott már Londonban Jack Lynch ír miniszterelnökkel, Helmut Schmidt nyugatnémet kancellárral, Párizsban pedig Giscard d'Estaing francia elnökkel.

SZOVJET OLAJ TÜRÖKORSZÁGNAK

Törökország külkapcsolatairól nyilatkozott: Bülent Ecevit török miniszterelnök, pártjának, a Köztársasági Néppártnak parlamenti képviselője előtt. A Szovjetunióval való gazdasági kapcsolatokról elmondta, hogy azok problémamentesen fejlődnek, és hozzátette, hogy a két ország gazdasági struktúrája kiegészíti egymást. Ecevit

értékes baráti gesztusnak nevezte azt, hogy a Szovjetunió 1 millió 600 ezer tonna kőolaj szállítását ajánlotta fel Törökországnak. — A szocialista országokkal a belügyekbe való be nem avatkozás elve alapján fejlődnek Törökország kapcsolatai — hangzott a miniszterelnök.

KÉT KIRÁLY MAROKKÓBAN

Pénteken tárgyalások kezdődnek Hasszán marokkói király és a csütörtök óta hivatalos látogatáson Marokkóban tartózkodó I. János spanyol uralkodó között. Megbeszélésük központi témája Nyugat-Szahara sokat vitatott kérdése lesz. Ismeretes, hogy a fősztában gazdag egykori spanyol gyarmat felletti fennhatóságot Marokkó és Mauritánia megosztva gyakorolja. A terület függetlenségéért küzd a Polisario, amelyet Suarez spanyol miniszterelnök legutóbbi algériai látogatásakor támogatásáról biztosított.

ÉG A TENGER

A mexikói állami olajtársaság, a Pemex egyik, a Mexikói-öbölben működő, kigyulladt fűtőtornyából június 3-ától ömlő olaj már mintegy 1400 négyzetkilométeres vízfelületet árasztott el, és a szél miatt már csak 20 kilométerre van a Yucatán-félsziget partjaitól. A segítségül hívott amerikai olajtöltő vállalat szakértői azt ítélik, hogy tengeralfattjások segítségével most már öt-hat napon belül elzárják a kutat, amelyből naponta mintegy 30 ezer barrelnyi kőolaj ömlik a vízbe.

Életrajz — ezüstszerűkén

— Szürke életrajz az enyém, mint nagyon sok hozzám hasonló emberé, akik a felszabaduláskor lettek nagykorúak — mondja Andrassy Lajosné. Csodálkozik, hogy miért éppen őt keresem a MAV Szegedi Igazgatóságán. És hogy miért éppen most, minden apropó nélkül akarok portrét írni róla. A nőnap régen elmúlt, kitüntetés nem kapott mostanában, a nyugdíj pedig még három éve van. Mégis érdemes papírra vetni ezt az általa szürkének vélt életutat. Azért, mert az évek során ezüstszerű színezetet kapott.

Romániában, Pécskén született 1927-ben. Ott járt elemi iskolába. Tizenkét éves volt, amikor a családja Magyarországon telepedett le. Édesanyja a háztartást vezette, édesapja asztalos, tagja a szakszervezetnek és a Szociáldemokrata Pártnak.

— Gyerekfejjel erről csak annyit fogtam föl — meséli —, hogy minden hónap első vasárnapján jelentkeznie kellett a rendőrségen. Eltűnt az egyszerű munkásemberek életét. 1942-ben kaptam munkakönyvet, azóta megszakítás nélkül dolgozom. Kezdetben takarítónőként, levélkezelőként, később a konzervgyárban és a ruhagyárban betanított munkásként. A műszak végeztével nem tudtam otthon ülni, úgy éreztem, valamit tennem kell. Persze nem egyedül engem duzzasztott a lettágy, mások is lelkesek voltak akkoriban, 1945-öt írtunk. Mire fordítottuk ezt a nagy ambíciót? Egyszerű dolgokra: a plakátragasztástól a színjátéskör szereplésig. A rókusai partházba jártam ki, ott jöttek össze a MADISZ-osok.

Főfelügyelők Adok Icára és „kiemelték”. A régiak így emlegetik ma is, lánynevén. Két évig üzemi SZIT-titkárrá volt, majd mozgalmi iskolára küldték, s Budapesten tartották szemináriumvezetőnek.

— Tanítottunk, miközben magunk is tanultunk — folytatja. — Ez jellemezte a „hőskort”. Alig ismerkedtünk meg Marx-szal, vagy 1948 után az alkotmánnyal, úgy frissében továbbadtuk. Aztán 1950-ben pártiskola következett, közben házasságkötés, az első gyermek születése. Ismét Szegeden, új munkahelyén, a MÁV-nál, új beosztás és megint tanulás, vasuti politikai tiszti tanfolyamon. Boldogság töltötte el, mert nagyon kedves nő viselt az egyenruháján az övéhez hasonló fényes rangjelzést, melyet nem ingyen adtak. Hamarosan utolérte a katonafeleségek sorsa. A férj akkortájt a néphadsereg politikai tisztje, áthelyezik Tatabányára. Mit tehet az asszony, követi élete választottját, gyermekétől.

— Voltak és ma is vannak vitáim az emberekkel — mondja. De nincs miért lesütni a szemem, rosszat nem tettem senki ellen. A szándékom tisztességes volt, a legjobbat akartam mindenkinek, szem előtt tartva a közösség érdekeit. Sajnálom, hogy mindössze három év választ el a nyugdíjtól. Tudnék még hadakozni az „egyenlő munkáért egyenlő bért” elv alapján a nők magasabb nyugdíjáért.

Sikerélményként könyvelheti el, hogy küldöttként szolgált föl az országos nőkonferencián, s javaslatára — jóval később ugyan — döntés született: ma már a vasútnál szolgálatot teljesítő nők férjének is jár szabadjegy.

1967-ben kapta az első vezérigazgatói dicséretet, két évre rá a Kiváló dolgozó kitüntetését. 1970-ben a Fel-

szabadulásért Jubileumi Emlékérmét vehette át, 1971-ben a Közlekedés Kiváló Dolgozója. 1977-ben a MAV Szolgálatért aranyfokozatát kapta. Harmincnégy éve párttag. A gyermeknevelés és a munka mellett fejeztem be a nyolcadik általánost 1958-ban. Andrassy Lajosné az van a személyi igazolványába írva: ügyintéző. „Valahol, valaminél le kellett adnom, így nekem egyetem helyett csak az élet akadémia jutott”. Azt mondja, ez nem bántja, mint ember, diplomával a zsebében sem érezné magát többnek.

Valamikor gyermekorvos szeretett volna lenni. Titkolt vágyait most lányai, Gabriella és Ilona valósítják meg. Egyikük nemsokára orvos lesz, másikuk már tanárnő. És majd az unokák, akiknek fényképei a könyvespolcra mosolyognak a nagymamára.

Rózsa Imre

Vöröskeresztes megbeszélés

Tegnap, pénteken délután a Bartók Béla Művelődési Központban értekezletet tartott a Magyar Vöröskereszt szegedi vezetősége. Zsarkó Imre városi titkár a vöröskeresztes aktivisták képzésének lehetőségeiről beszélt. Dr. Csizmazia Györgyné, Molnár András, Böszörményi Antalné és Tóth Ibolya pedig azt ismertette, hogy a 600-as Ipari Szakmunkásképző Intézetben és a közgazdasági szakközépiskolában hogyan dolgozik az ifjúsági vöröskereszt.

Korszerűsítés után

Megnyílt a Lurkó

Két hónapig tartó korszerűsítés után tegnap, pénteken Szegeden megnyílt a Komplex Ruházati Vállalat Lurkó gyermekruházati boltja. A felújítás 400 ezer forintba került. Bővítették a szociális helyiségeket és önkiszolgálóvá alakították a vevőteret.

Vizek veszélyei

Kétszeresére nőtt a halálos vízi balesetek száma ● Tájékoztató a Belügyminisztériumban

Kétszer annyian vesztették életüket a vízbe fulladás miatt az év május 1-től június 14-ig, mint az előző év azonos időszakában. Ezt a szomorú és megdöbbentő adatot ismertette először Bohár János alezredes, az Országos Rendőr-főkapitányság közbiztonsági és közlekedésszerűsítési csoportjának helyettes vezetője pénteken a Belügyminisztériumban tartott sajtótájékoztatón. Az említett másfél hónapban 84-en fulladtak vízbe. Fürdés közben 24-en haltak meg, ezenkívül a tiltott helyen való fürdőzés 13 áldozatot követelt, míg baleset következtében kilencen nem tér-

hettek haza otthonukba. Itt állapottban 8 állampolgár fulladt vízbe, 30 halálos végű baleset ügyében még nem fejezték be a nyomozást.

Talán még elgondolkodtatna a január 1-től június 14-ig tartó időszak összesített baleseti statisztikája; nem kevesebb, mint 139 halálos áldozatot követelt a tiltott helyen való fürdés, a legelembb szabályok be nem tartása. Abszolút sorrendben a Duna vezet, amelynek hullámaiban 37 ember lelte halálát, míg a Tiszába 14-en fulladtak. Még fokozottabb figyelmet érdemel az úgynevezett szabadvizek 72 áldozata. A rendszeresen nem karbantartott vizek — kubikgödrök, halastavak — különös veszélyeket rejtjenek.

Minden ember halála önmagában tragédia, a gyermekhalál azonban kétszeresen az. Márpedig az idei évben vízbe fulltak közel 50 százaléka a 14 éven aluliak korosztályából került ki. Huszonnyolc 6–14 éves gyermek nem térhetett haza szüleikhez, s 11, hat évnél fiatalabb kisgyermek is vízbe fulladt. Ezek a számok fokozottan aláhúzzák a szülők, illetve a gyermekekkel foglalkozó, azokra felügyelő pedagógusok felelősségét.

Viszonylag a Balatonon történt a legkevesebb tragédia. Abban, hogy „csak” 8 halálos végű balesetet kellett ez idáig feljegyezni, nagy szerepe van a minden eddigénél szerteágazóbb megelőző-felügyeleti propagandának és a vízrendészet körülbekötő tevékenységének. A helyzet még kedvezőbb lehetne, ha a fürdőzők betartanák az elemi szabályokat. A viharjelzéseket gyakran még ma sem fontosságuknak megfelelően fogadják a fürdőzők. Alapvető szemléletbeli változásra lenne szükség, hiszen a sárga és a piros rakéták nem a szórakozás megzavarását célozzák, hanem az állampolgárok életének biztonságát szolgálják. Különösen fontos az üdülő-

meggyorsulhatna a — jelenleg egyik legfontosabb feladatnak tekintett — korszerű termékstruktúra kialakításának üteme, nem utolsósorban a szerződéses figyelem is, s javulna a termékek minősége.

Az első ízben megrendező akadémia munkaprogramja mutatja, hogy az anyaggazdálkodásban érdekelt minden területről részt vesznek a rendezvényen. Dr. Juhász Ádám államtitkár az anyaggazdálkodás időszerű népgazdasági és vállalati kérdéseiről, Berta István, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára Szeged város társadalmi és gazdasági helyzetéről, fejlődéséről tart előadást. Székely Sándornak, az Országos Anyag- és Árhivatal főosztályvezetőjének előadása a központi szabályozás érvényesüléséről és a felkészülésről a hatodik öt éves tervre szól. Előadást tartanak az Országos Tervhivatal, a Magyar Nemzeti Bank és a TEK-vállalatok képviselői is.

Nemcsak a szakemberek érinti a rendezvény, hanem a vásárlókat is. Mert az anyaggazdálkodás javulása végeredményként boltjainkban több és jobb árut jelent.

Hódi Lajos

Anyaggazdálkodási akadémia Szegeden

A Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság idén június 18. és 22. között rendezi meg Szegeden az első anyaggazdálkodási akadémiát. Az országos szintű esemény jelentős és időszerű. Jellemző, hogy a vállalatok és szövetkezetek az elmúlt évben jelentős vásárlási készleteket gyűjtöttek. Ugyanakkor az 1979. évi tervekből kiderül, hogy anyagkészleteiket ez évben jelentéktelen mértékben kívánják növelni. Ez feltehetően a felhalmozott készletek, a mérsékelt termelésnövekedés és a készletfinanszírozás szigorításának együttes hatása. Figyelemre méltó, hogy a gépipari vállalatokra az anyagkészletek csökkentésére való törekvés a jellemző. Örvendetes, hogy azokban az ágazatokban sem tartják szükségesnek az anyagkészletek gyorsabb növelését, ahol a termelési lehetőségek kedvezőbbek, mint ahogy a megelőző évben vártak.

A készárúkészletek növekedésére jellemző mutatószámok szerint a vállalatok a korábban tervezettnél mérsékeltébb árukészlet-növekedésre számítanak. Ha valóban ez a jelzett változás következik be, akkor bizonyára nem, vagy kevéssé képződnek eladhatatlan készárúkészletek, viszont a kis növekedés a raktárról történő kiszolgáltatást továbbra sem teszi lehetővé, pedig számos területen ez az egyik feltétele a felhasználói készletek csökkentésének.

Ezekben a törekvésekben nem nehéz megtalálni a nyilvánvaló ellentmondást. Míg a összkészletek 70 százaléka anyagkészlet, s csupán 10–12 százaléka készárúkészlet, vagyis a gyártók alig tartanak készárút raktáraikban, így nem is vállalkoznak folyamatos szállításra sem. A felhasználók anyagszükségleteiket hosszabb időszakra kénytelenek készletezni; ezért évről évre gyarapítják — a túlbiztosításból eredő — elfekvő anyagaik listáját. Ezek súlyos következményekhez vezetnek, hiszen a tényleges igények és a készletek összetétele mindinkább eltér, a készletek alakulása a termelés növekedésére és minőségére nem a kedvező irányban hat, s nem utolsósorban a nagy anyagkészlet konzerválhatja a termékszerkezetet is.

A mai nemkívánatos helyzet javulása a korszerű anyaggazdálkodási módszerek széles körű alkalmazásától várható. A modern módszerek eredményeként csökkenhet a készletszint,

készárúkészletek, viszont a kis növekedés a raktárról történő kiszolgáltatást továbbra sem teszi lehetővé, pedig számos területen ez az egyik feltétele a felhasználói készletek csökkentésének.

Ezekben a törekvésekben nem nehéz megtalálni a nyilvánvaló ellentmondást. Míg a összkészletek 70 százaléka anyagkészlet, s csupán 10–12 százaléka készárúkészlet, vagyis a gyártók alig tartanak készárút raktáraikban, így nem is vállalkoznak folyamatos szállításra sem. A felhasználók anyagszükségleteiket hosszabb időszakra kénytelenek készletezni; ezért évről évre gyarapítják — a túlbiztosításból eredő — elfekvő anyagaik listáját. Ezek súlyos következményekhez vezetnek, hiszen a tényleges igények és a készletek összetétele mindinkább eltér, a készletek alakulása a termelés növekedésére és minőségére nem a kedvező irányban hat, s nem utolsósorban a nagy anyagkészlet konzerválhatja a termékszerkezetet is.

A mai nemkívánatos helyzet javulása a korszerű anyaggazdálkodási módszerek széles körű alkalmazásától várható. A modern módszerek eredményeként csökkenhet a készletszint,